

Tragovi koji blijede: Sotin, I. dio

Objavio **Đuro Karalić** - 4. studenoga 2023.

Foto: Ivan Matić

Vukovarsko prigradsko naselje Sotin 1991. godine je imalo 1.324 stanovnika. Iste te godine svirepo je ubijeno njih 67. Od 14. listopada 1991. kada su srpske vojne postrojbe okupirale Sotin, veći broj hrvatskih mještana nasilno je odveden iz svojih domova. Dio ih je odveden u logor u Negoslavcima gdje su bili podvrgnuti zlostavljanjima i ispitivanjima, a nakon toga odvedeni su u logore u Srbiji. Preostale Hrvate okupatori su držali u Sotinu u pritvoru i u radnim logorima, tjerali na prinudni rad, i postupno ih ubijali.

Nakon mirne reintegracije Podunavlja posmrtni ostaci više od polovine nestalih mještana Sotina otkriveni su i ekshumirani na nekoliko lokacija, te dostojno sahranjeni. 2013. godine Sotinjani su tražili još 31 sumještanina. U travnju te godine otkrivena je prvo primarna masovna grobnica na Ciglani s tek malim dijelom posmrtnih ostataka žrtava, a ubrzo potom i sekundarna grobnica u neposrednoj blizini mjesne klaonice koja je sadržavala više tijela. Tom je prigodom tadašnji ravnatelj Uprave za nestale i zatočene pukovnik Grujić podnio da su (prema) novih masovnih grobnica rezultat suradnje sa srpskim

Koristimo cookie kako bi vam pružili najbolje iskustvo na našoj web stranici. Ako nastavite koristiti ove stranice prihvaćate korištenje istih.

Kolačići su anonimni te u svakom trenutku možete kontrolirati i konfigurirati postavke kolačića u vašem pregledniku.

[Razumijem](#) [Saznaj više](#)

našeg građanina“, istaknuo je tadašnji ministar u izjavi objavljenoj na stranicama Ministarstva branitelja. No, je li to doista bilo tako?

„Slučaj Sotin nikada ne bi bio razriješen da obitelji nestalih nisu same pokrenule istragu i inicirale kazneni postupak“, ustvrdila je jedna mještanka koja je u Sotinu izgubila pet članova svoje obitelji, pri tome posebno istaknuvši dugogodišnji rad i ustrajnost Igora Matijaševića.

Igor Matijašević čovjek je kojeg javnost najčešće prepoznaje kao predstavnika inicijativnog odbora stradalih mještana Sotina koji već dugo provodi privatnu istragu s ciljem otkrivanja istine o onome što se dogodilo u Sotinu. U toj su istrazi proputovali cijelu Srbiju i razgovarali s mnogim nekadašnjim mještanima Sotina, među kojima su bili i neki koji su bili izravno upleteni u počinjene zločine. Igorovog oca Ivicu su u prosincu 1991. godine – zajedno sa još 12 sotinskih Hrvata – odveli suseljani srpske nacionalnosti i ubili ih automatskim oružjem. Igoru je tada bilo 14 godina.

„Ja sam u toj priči od 1994. godine, kada sam počeo surađivati i raditi s Zdenkom Farkaš iz Zida boli“, započinje svoju priču Matijašević. **„Kad smo se vratili u Sotin nakon reintegracije, još uvijek smo imali jako puno nestalih. Mislili smo da će se, kada se vratimo, nešto početi saznavati. Postavljala su se pitanja ‘što?’ i ‘kako?’**, no pomaka nije bilo. Javljale su se informacije o postojanju masovne grobnice. Onda smo se sami organizirali. Sve je krenulo s prosvjedom, zatim sa šatorom u centru mjesta. Išli smo po kućama, razgovarati sa Srbima koji su ostali. U tim počecima nam je puno pomogla Vesna Škare Ožbolt, a i sada nam jako puno pomaže, po nekim pravnim pitanjima.

Odlazili smo i u ured predsjednika Tuđmana, pa smo pitanje naših nestalih podigli na jednu višu razinu. Vesna nam je organizirala i sastanak na kojem su uz nju i nas bili i gradonačelnik Vukovara Štengl, voditelj UN-ove misije J.P. Klein i Vojislav Stanimirović, te mještani Sotina srpske nacionalnosti koje smo mi predložili. I tu smo se sučelili, na način: **‘Moraš znati za to i to, jer si bio tu i tu, vidio te je taj i taj’**. Dakle, izravno smo ih pitali, ništa nije bilo u rukavicama. Imali smo dva takva sastanka, međutim – od toga nije bilo nikakvog rezultata. Ispalo je da lažemo, da su nam svjedoci lažni, da to nije bilo tako... Pobjijali su nas ti naši suseljani u svemu rečenom. Iako smo imali svjedoke, na taj način nismo ništa postigli. Potom smo uveli anonimni telefon u Sotinu, nadajući se kako će netko nešto dojaviti. Nije bilo niti jednog poziva.

Nema što tada nismo probali. Da sam imao više iskustva, da sam bio pametniji, ne bi gubili vrijeme na sve to, jer samo sudski procesi sada mogu dovesti do novih saznanja i lokacija grobnica. Sve ostalo... nikako.“

U svibnju 2006. Županijsko državno odvjetništvo u Vukovaru je nakon provedene istrage podnijelo optužnicu Županijskom sudu u Vukovaru protiv 17 osoba zbog kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava počinjenih u Sotinu. Optužnicom je obuhvaćeno vrijeme od 10. listopada 1991. godine do travnja 1992. godine, a svi okrivljenici bili su stanovnici Sotina. Navedenom optužnicom nije bio optužen nitko od pripadnika bivše JNA, a čiji pripadnici su u kritično vrijeme, bili smješteni u Sotinu. U vrijeme podizanja citirane optužnice, svi okrivljenici, osim dvojice, bili su nedostupni hrvatskim pravosuđnim organima.

Koristimo cookie kako bi vam pružili najbolje iskustvo na našoj web stranici. Ako nastavite koristiti ove stranice prihvaćate korištenje istih.

Kolačići su anonimni te u svakom trenutku možete kontrolirati i konfigurirati postavke kolačića u vašem pregledniku.

[Razumijem](#) [Saznaj više](#)

nacionalnosti, prema njima nečovječno postupali, provodili raseljavanja, primjenjivali zastrašivanje i teror, protuzakonito zatvarali, prinuđivali na službu u oružanim snagama neprijateljske sile, silili na prinudni rad, te pljačkali imovinu stanovništva i odvodili ljude u nepoznatom pravcu od kada im se gubi svaki trag. Zaključno, 27. prosinca 1991. sve su preostale hrvatske obitelji morale napustiti svoje kuće ostavljajući svu svoju imovinu, te prijeći na slobodni dio Republike Hrvatske.

Igor Matijašević priča: „**Bio je u to vrijeme nekakav skup u Borovu naselju, na kojem je bio i županijski državni odvjetnik, a tema su bili nestali i suđenja. Na kraju tog skupa je na pitanje novinara o novostima županijski državni odvjetnik mrtav-hladan rekao da odvjetništvo upravo podiže optužnicu za ratni zločin počinjen u Sotinu. Mi, obitelji, nismo to znali. Skamenio sam se i pomislio: ‘Kako možeš javno reći da podižeš optužnicu, pa svi će ti pobjeći!’ Tako je i bilo. Od 17 optuženih, možda 4 ili 5 su tada još bila u Sotinu, a nakon te najave ostala su samo dvojica. Nakon tog fijaska smo išli Mladenu Bajiću i dogovorili da se takva situacija ne ponovi. Ne možeš ići okolo i tako pričati. Jer, tu se igraš sa sudbinom ljudi. Da ih je svih četiri-pet ostalo u selu, jedan bi drugog otkucavao, pa bi se došlo do čvrstih saznanja. Povrh toga, jedan od optuženih bio je uključen u optužnicu sasvim bespotrebno. Već tada smo upozoravali da je ta optužnica loše napisana. Sugerirali smo neke stvari, bili u kontaktu s zamjenikom ŽDO-a Mitrovskim, govorili mu da neke stvari ne drže vodu, da to neće ići, ali on je govorio da će sve to bit OK. Na kraju su obojicu pustili, a optužnica je propala.**“ Griješilo se sa imenima i prezimenima – jedna je žrtva bila navedena dva puta, dok je jedna bila u potpunosti izostavljena. Griješilo se i s opisom događaja, a nisu bila navedena ni imena nekih svjedoka.

Protiv dvojice nazočnih okrivljenika Živka Opačića i Milana Bjedova proveden je pred Županijskim sudom u Vukovaru razdvojeni kazneni postupak u odnosu na ostale nedostupne okrivljenike. Rješenjem Izvanraspravnog vijeća Županijskog suda iz Vukovara iz 2006. godine odlučeno je da će ostalim okrivljenicima suditi u odsutnosti. Osim toga, određen im je pritvor, te izdan nalog za raspisivanje međunarodne tjeralice. ŽDO iz Vukovara uložilo je žalbu na citirano Rješenje o suđenju u odsutnosti, koju je Vrhovni sud RH prihvatio, te je Rješenjem iz travnja 2007. godine ukinuo prvostupanjsko Rješenje o suđenju u odsutnosti. Odluku o ukidaju Rješenja o suđenju u odsutnosti Vrhovni sud RH temeljio je na činjenici da je proteklo malo vremena od podizanja optuženice do donošenja spornog Rješenja, te se zbog kratkoće vremena ne može na pouzdan način zaključiti da su okrivljenici nedostupni, tim više što su se neki od okrivljenika odazivali pozivima suda tijekom provođenja istrage. Nadalje, Vrhovni sud RH naveo je da je prvostupanjski sud bio dužan, posredstvom diplomatskog ili konzularnog predstavništva RH u Srbiji, zatražiti podatke o eventualnim prijavama boravka okrivljenika u Srbiji. Sve su to razlozi iz kojih se „**barem za sada, ne može smatrati da okrivljenici nisu dostižni državnim tijelima RH, jer u ovom slučaju nisu iscrpljena sva sredstva za njihovo pronalaženje**“ stoji u navedenom Rješenju.

Nakon što je optužnica stupila na pravnu snagu, državno odvjetništvo ju je u dva navrata mijenjalo: prvi put kada je optuženom Živku Opačiću stavljeno na teret više dodatnih kriminalnih radnji, te drugi put malo kasnije, kada su u odnosu na optuženog Živka Opačića prethodno dodane kriminalne radnje – izostavljene. Prvotnim izmjenama optuženice okrivljenog se Opačića – osim za nestanak Tomislava Marinovića i protjerivanje Hrvata iz Sotina – teretilo i da je iz kuće Nevenke Majcan, drugoga dana nakon pada Sotina, odveo traktor koji nikada nije vratio, da je s Nikolom Lončarom vodio Denisa Tolpa na prisilni rad, te da je zajedno s Željkom Mijakovcem i Draganom Lončarom iz kuće Ane Radić odnio zlatnu novčanicu, dva zlatna lančića i nekoliko zlatnih prstena. Nakon toga su iz činjeničnog opisa optuženice to

Koristimo cookie kako bi vam pružili najbolje iskustvo na našoj web stranici. Ako nastavite koristiti ove stranice prihvaćate korištenje istih.

Kolačići su anonimni te u svakom trenutku možete kontrolirati i konfigurirati postavke kolačića u vašem pregledniku.

[Razumijem](#) [Saznaj više](#)

Tijekom postupka nije dokazano niti da je optuženi Živko Opačić iz kuće Ivana Matijaševića odveo Tomislava Marinovića, od kada se ovomu gubi svaki trag, niti da je tjerao u autobuse pripadnike hrvatskog naroda. Analizirajući i ocjenjujući izvedene dokaze Sud je – donoseći oslobađajuću presudu – utvrdio da nije dokazano da su optuženici počinili kazneno djelo kojim ih tereti optužnica.

Ocjenjujući kazneni postupak protiv optuženih Živka Opačića i Milana Bjedova zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, promatrači koji su pratili suđenje naveli su kako je isti postupovno proveden korektno. No, naglašeno je kako taj konkretni postupak vide kao primjer podizanja optužnice na temelju istraga koje nisu kvalitetno provedene, nakon velikog vremenskog protoka od počinjenja zločina, kada su mnogi očevici već umrli. Tužiteljstvo je prvotnu optužnicu mijenjalo dva puta, a zastupnik optužnice je tijekom dokaznog postupka predlagao da se kao svjedoke ispita osobe koje su u istrazi davale iskaze upravo o događajima koji su izostavljeni iz optužnice. Konačna ocjena promatrača bila je kako je potrebno preotvoriti istrage, jer **„U suprotnom će ostati neugodan dojam da organi pravosudnih vlasti nisu na razini primjerenog odgovora nesreći koja se dogodila žrtvama zločina u Sotinu i tolikih drugih zločina. Ostati će dojam da se razmjerima zločina i njegovim posljedicama ne pristupa sustavno, nego prigodničarski...“**

Opačić je nedugo nakon izricanja prvostupanjske presude umro. Presudom i Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske 2008. godine potvrđena je oslobađajuća presuda u odnosu na okrivljenog Milana Bjedova, dok je protiv Živka Opačića kazneni postupak obustavljen.

„Nakon toga smo otišli gospodinu Petričeviću u ŽDO Osijek i rekli mu: ‘Što je napravljeno, napravljeno je. Neka se sve proslijedi u Srbiju.’. Međutim, on je to odbio. Rekao sam mu: ‘Ako sve obitelji to traže, onda prebacite’. Prije toga smo privatno išli u Srbiju razgovarati s osobama koje su bile na optužnici, ali i s onima koje nisu bile, no bili svjedoci koji su u to vrijeme bili u Sotinu, i vidjeli su i znali što se događalo, te su mogli imati korisne informacije o mogućim mjestima pokopa i sudbinama ostalih nestalih žrtava iz Sotina.

Već ranije smo pripremili teren i za prebacivanje optužnice. Uputili smo se 2009. godine u Tužilaštvo Srbije i s njima smo razgovarali na tu temu. Razgovarali smo s zamjenikom Glavnog tužitelja Srbije Dušanom Kneževićem, molili i njega i Milana Bekana da se to uradi, i oni su pristali. Njima je sve to što smo radili ispočetka bilo jako čudno. No, mi smo otišli dobro pripremljeni, jer nam je Vesna Škare-Ožbolt sugerirala što i kako. Knežević je vidio da radimo, da znamo, i već na drugom ili trećem sastanku je uključio i iskusnog istražitelja. I tako je to počelo. Nakon toga smo više surađivali s istražiteljem – odlazili tamo, davali mu informacije koje smo dobivali i u jednom je trenutku sve krenulo u petoj brzini, jer smo uvidjeli da imamo kome davati podatke. Stvarno su odradili lavovski dio posla i rekli su: ‘OK, ako je takva stvar, ako su oni ovdje a vi imate sve te dokaze, mi ćemo to prihvatiti. Krenut ćemo u postupak, samo neka nam iz Hrvatske prebace optužnicu’. Mi smo im stalno dosađivali. Ja sam u Beograd odlazio jednom tjedno, pisao dopise, vršio pritisak... Vesna Škare-Ožbolt nam je puno sugerirala pri tome, a svakako bih htio istaknuti i Dragicu Urukalović koja je sa mnom odradila ogroman posao. Kamo god sam išao ja, išla je i ona. I Dragica je iz Sotina, tamo je izgubila sestru kojoj je bilo 25 godina i tatu.

Koristimo cookie kako bi vam pružili najbolje iskustvo na našoj web stranici. Ako nastavite koristiti ove stranice prihvaćate korištenje istih.

Kolačići su anonimni te u svakom trenutku možete kontrolirati i konfigurirati postavke kolačića u vašem pregledniku.

[Razumijem](#) [Saznaj više](#)

za koju smo približno znali gdje je. Odlazili smo i Bajiću u Zagreb, vršili pritisak, i na jedvite jade su pristali da se optužnicu prebaci u Srbiju. Kada su to uradili, u Srbiji je sve već bilo više-manje pripremljeno – oni su odmah uhitili nekoliko optuženih, stavili ih u pritvor, dali im olovku i papir i rekli im nek' pišu što znaju. U dogovoru s nama obiteljima, odlučeno je da će se onome tko progovori smanjiti kazna. Tako je i bilo – Žarko Milošević je trebao dobiti 20 godina zatvora, no dobio je 9, samo iz razloga što je bio optužen suradnik“, pripovijeda Matijašević.

Najmanje 15 puta su Sotinjani odlazili u Srbiju na razgovore o nestalima i njihovim sudbinama, a da o tim susretima i razgovorima nisu znale ništa niti hrvatske niti srbijanske vlasti. „**Znalo se dogoditi da odem u Srbiju na dogovoreni sastanak i sugovornik se ne pojavi. Odem i drugi put, a ne znam hoće li doći ili ne. Kad se ne pojavi, zovem ga, a on se ne javlja. Javi se tek na treći ili četvrti poziv, kaže da se boji doći i pita ima li drugih ljudi tamo gdje ga čekam. Pa naravno da ima, sjedim u kafiću, kako smo se i dogovorili. Nalazili smo se s tim bivšim suseljanima na grobljima, na parkiralištima. U kuće sam im morao ići. Vjerujte, to nije bilo nimalo ugodno“**, priča Matijašević.

Još tijekom srpnja 2009. godine uzete su izjave preživjelih žrtava iz Sotina, fotografirana su mjesta gdje su pronađeni posmrtni ostaci žrtava, grobovi na mjesnom groblju u Sotinu, u kojima je pronađeno više tijela ubijenih žrtava, mjesto masovne grobnice na lokalitetu „Vučedolski vinogradi“ i predio gdje bi se mogla nalaziti masovna grobnica na lokalitetu stare Ciglane. Tijekom tih razgovora došlo se do brojnih saznanja o događanjima u Sotinu, a mozaik krvavih događanja se polako ali sigurno slagao. Sve prikupljene podatke i materijalne dokaze do kojih su došli, članovi obitelji žrtava predali su Tužilaštvu za ratne zločine. ŽDO iz Osijeka ustupilo je svoje dokaze Tužilaštvu za ratne zločine u srpnju 2012. godine.

Temeljem Sporazuma o suradnji u progonu počinitelja kaznenih djela ratnog zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida, Tužilaštvo za ratne zločine i ŽDO iz Osijeka razmjenjivali su podatke o zločinu počinjenom u Sotinu, te o poduzetim radnjama. Tom razmjenom se došlo do podataka da su okrivljenici J.M, V.V. i B.K. u međuvremenu umrli. Također su razmijenjene informacije o prebivalištu okrivljenog Gorana Pavića, te poduzetim radnjama u vezi njegove ponude za suradnjom s DORH-om. Na zahtjev Tužilaštva za ratne zločine Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Srbije, Direkcija policije, Uprava kriminalističke policije i Služba za otkrivanje ratnih zločina su tijekom 2011. godine obavili niz obavijesnih razgovora sa osobama za koje je temeljem prikupljenih dokaza procijenjeno da imaju saznanja o izvršenom zločinu u kritično vrijeme, ili su u to vrijeme bile u Sotinu.

Tužilaštvo za ratne zločine otvorilo je istragu u predmetu ratnog zločina počinjenog u Sotinu u siječnju 2013. godine, a u kolovozu iste godine proširena je istraga u odnosu na jednog osumnjičenika. Dvojica osumnjičenika bila su nedostupna pravosudnim tijelima Republike Srbije, stoga je istraga protiv njih prekinuta.

Nakon završene istrage, dana 31. prosinca 2013. godine Tužilaštvo za ratne zločine podiglo je optužnicu protiv Žarka Miloševića, Dragana Mitrovića, Dragana Lončara, Mirka Opačića i Miroslava Milinkovića. Optužnica je podignuta za tri događaja u Sotinu: ubojstvo Stjepana Štera i Snježane Blažević u listopadu 1991. godine, ubojstvo Marina Kušića u studenom 1991. godine i ubojstvo 13 civila nesrpske nacionalnosti: Marka Filipovića, Kate Filipović, Slavice Cicvarić, Krešimira Đukića, Marka Kušića, Mađdalene Kušić, Ivce Matijaševića, Andrije Rajsa, Marka Raquža, Mirjane Raquž, Miroslava Raquža,

Koristimo cookie kako bi vam pružili najbolje iskustvo na našoj web stranici. Ako nastavite koristiti ove stranice prihvaćate korištenje istih.

Kolačići su anonimni te u svakom trenutku možete kontrolirati i konfigurirati postavke kolačića u vašem pregledniku.

[Razumijem](#) [Saznaj više](#)

počinjenje kaznenog djela, radnje koje su mu se stavljaju na teret, te je osim ostalih optuženika naveo imena i nadimke ostalih osoba koje su sudjelovale u izvršenju kaznenog djela.

Tužiteljstvo za ratne zločine Republike Srbije u svojoj je završnoj riječi za ubojstvo 16 civila zatražilo ukupno 51 godinu zatvorske kazne. Dana 26. lipnja 2015. godine Vijeće za ratne zločine Višeg suda u Beogradu objavilo je prvostupanjsku nepravomoćnu presudu, kojom su Žarko Milošević i Dragan Mitrović proglašeni krivima da su počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva. Dragan Lončar, Mirko Opačić i Miroslav Milinković oslobođeni su optužbe da su počinili navedeno kazneno djelo. Žarko Milošević je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 9 godina, a Dragan Mitrović osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina.

Vijeće je u nepravomoćnoj presudi utvrdilo izvan razumne sumnje počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv 16 civilnih osoba hrvatske i drugih nesrpskih nacionalnosti, počinjenog u Sotinu u listopadu, studenom i prosincu 1991. godine. Identitet 13 žrtava civila, čiji su posmrtni ostaci pronađeni u dvije masovne grobnice (primarnoj i sekundarnoj), utvrđen je DNA metodom, stoga je izvan razumne sumnje utvrđeno da se radi baš o tim žrtvama koje su bile navedene u optužnici. Okolnosti privođenja tih civila, postupanja prema njima, mjesto, vrijeme i način njihove smrti, također su utvrđeni iz iskaza okrivljenog suradnika, kao i iz iskaza Dragana Lončara, te svjedoka. Vijeće je u svojoj odluci navelo da su u ubijanju tih žrtava sudjelovali Žarko Milošević, Dragan Mitrović, osoba nadimkom „Cvole“, Željko Jokić, Goran Pavić, te još nekoliko neimenovanih pripadnika TO i milicije iz Sotina.

Osim toga, tijekom ovog kaznenog postupka, i to u fazi istrage, okrivljeni suradnik Milošević pokazao je mjesto primarne i sekundarne grobnice, što se iskapanjima pokazalo točnim. Unatoč činjenici da je Milošević sudjelovao u ubojstvu žrtva iz tih dviju grobnica, njegovim priznanjem sudjelovanja u počinjenju zločina i pokazivanjem mjesta počinjenja djela, mjesta primarne i sekundarne grobnice, saznala se točna sudbina i mjesto gdje se nalaze posmrtni ostaci žrtava, koje su svih ovih godina vođene kao nestale osobe. Za članove obitelji tih žrtava bila je to vrlo važna okolnost, jer su imali saznanja da se masovna grobnica nalazi negdje u blizini, ali točno mjesto nisu znali.

„S pozicije obitelji nestalih iznosili smo prijedlog da bi i kod nas u Hrvatskoj bilo jako dobro da se uvede institucija okrivljenog/optuženog suradnika. Nažalost, onaj tko je počinio teško kazneno djelo kod nas ne može dobiti takav status. A nama je u interesu da se to napravi, jer imamo očigledan primjer da to funkcionira: da Milošević nije dobio taj status, mi nikada ne bi saznali za lokaciju grobnice. To je pomalo bolesno reći, ali to je svojevrsna trgovina. No, obiteljima je to jako bitno. Što bi nama vrijedilo da je on dobio 20 godina, a nije rekao gdje su tijela? Nikada ne bi bila pronađena. Nama je cilj pronaći tijela. Meni je tako svejedno koliko će on godina kazne dobiti, jer nijedno vrijeme neće vratiti naše najmilije“, govori Matijašević.

„Relativno je lako bilo pronaći masovne grobnice u Lovasu ili Tovarniku – te su grobnice bile na lokalnim grobljima. Ali u Sotinu je situacija bila potpuno drugačija – Vučedolski vinogradi su na jednoj strani, Ciglana je prema Lovasu, ljudi su ubijani na Dunavu i oko sela. Slijedom toga, posljednja je počivališta tu bilo jako teško locirati. Mi i danas imamo saznanja o sudbini nekih žrtava, ali njihovi se grobovi neće nikada pronaći. No, znamo koja grupa ljudi je bila tu – recimo iz Šajkaša iz Srbije, zna se tko je odgovoran, sve se zna. Sotin je malo mjesto i dosta je ljudi bilo

Koristimo cookie kako bi vam pružili najbolje iskustvo na našoj web stranici. Ako nastavite koristiti ove stranice prihvaćate korištenje istih.

Kolačići su anonimni te u svakom trenutku možete kontrolirati i konfigurirati postavke kolačića u vašem pregledniku.

[Razumijem](#) [Saznaj više](#)

zna potrajati i po pola godine. Pitao sam se: jesmo li mi bolesni? Ako Srbi kažu da on može doći sutra, pa dajte to ubrzajte na ovoj strani. U tim mjesecima čekanja Milošević se može predomisliti ili bilo što, može mu netko zaprijetiti... Jednostavno će reći da ne želi doći i cijela stvar propada. Tada smo doslovno poludjeli zbog svega toga i obratili se predsjedniku Josipoviću preko gradonačelnika Sabe, i predsjednik nam je rekao da će se to riješiti vrlo brzo. Za tjedan dana su nas nazvali iz Beograda – ne naši! – da Milošević može doći i pokazati lokaciju masovne grobnice. Hoću reći da je to kod nas sve trapavo, sporo i aljkavo. Petričević me je uvjeravao da za to treba 3 do 6 mjeseci, pa evo pitam kako je onda bilo moguće to ipak riješiti u 10 dana. Ako postoji nekakva rupa u propisima, pa dajte je iskoristite i ubrzajte to.

Naime, Milošević je lokaciju isprva ucrtao na karti. U Beogradu me je gospodin Bekan koji je radio na istragama pitao ima li ta lokacija smisla. Odgovorio sam mu potvrdno, jer mi smo znali da se ubojstvo dogodilo na Ciglani, a znali smo i drugu stvar – da je grobnica prebačena prije mirne reintegracije. Znači, postojala je primarna grobnica i sekundarna grobnica u koju su tijela prebačena, ali nismo znali gdje je druga grobnica. Bili smo uvjereni da je na Ciglani nešto moralo ostati, da je ostala bar kapa, čarapa, jedna kost... Nisu mogli baš sve pokupiti i počistiti. Milošević je na karti ucrtao sekundarnu lokaciju na klaonici. Kad su započela iskapanja, došao sam na teren. Gledam što rade i govorim toj ekipi: ‘Ako je ovo kanal i on služi kao orijentir, ne trebaš biti fizičar da bi mogao procijeniti. Ako je ucrtana lokaciju otprilike na sredini, zašto krećete od samoga kraja kanala?’ Da bi na tim svojim načinom došli do ucrtanog mjesta, trebalo bi im dva tjedna, ma i više. Imali su bezbroj opravdanja zašto to rade tako kako su počeli. Tad smo vidjeli da s tom intervencijom na terenu ne ide. Nismo više imali strpljenja, nismo imali ni živaca više – predugo je sve to skupa trajalo. Onda smo otišli do nekoga da se to ubrza i da Milošević dođe i osobno pokaže lokaciju. I stvarno, gdje je ucrtao, tu je i bilo.

Kada su počela iskapanja, tad mi je tadašnji načelnik Uprave za zatočene i nestale pukovnik Grujić digao živac. Kada su otvorili grobnicu, prvi dan nisu dopustili pristup obiteljima. No, drugi je dan pozvao sve novinare i tamo kraj grobnice održao konferenciju za tisak. Pozvali su hrpu novinara i naslikavali se, a obitelji su čekale sa strane.

Pronađene je ostatke kasnije bilo jako teško identificirati, jer su tijela bila pomiješana s životinjskim ostacima. Sve je bilo kontaminirano. Iako smo dobar dio uspjeli identificirati, dio ostataka smo morali kremirati, tako da danas u Sotinu postoji zajednička grobnica sa ostacima koji se nisu mogli identificirati“.

U rujnu 2013. godine identificirani su posmrtni ostaci 13 žrtava: Slavice Cicvarić, Krešimira Đukića, Kate Filipović, Marka Filipovića, Magdalene Kušić, Marka Kušića, Ivica Matijaševića, Marka Raguža, Mirjane Raguž, Miroslava Raguža, Andrije Rajsa, Henriha Silija i Željka Vojkovića.

Najmlađoj žrtvi bilo je 25, a najstarijoj 72 godine.

Godine 2023. Sotin još uvijek traži posmrtne ostatke 17 svojih stanovnika: Stjepana Bestrcana, Mihovila Čeke, Sidonije Đukić, Hrvoja Đukića, Đure Erdeljija, Stjepana Jurišića starijeg i Stjepana Jurišića mlađeg, Zvonka Jurišića, Elizabete Kamerle, Ante Korača, Đure Kovača, Drage Krajinovića, Minka Krešića

Koristimo cookie kako bi vam pružili najbolje iskustvo na našoj web stranici. Ako nastavite koristiti ove stranice prihvaćate korištenje istih.

Kolačići su anonimni te u svakom trenutku možete kontrolirati i konfigurirati postavke kolačića u vašem pregledniku.

[Razumijem](#) [Saznaj više](#)

svima bi nam savjest trebala nalagati da obiteljima nestalih pomognemo u pronalaženju odgovora na pitanja „gdje?“ i „kako?“.

(nastavlja se)

Gordana Ilić Ostojić

Koristimo cookie kako bi vam pružili najbolje iskustvo na našoj web stranici. Ako nastavite koristiti ove stranice prihvaćate korištenje istih.

Kolačići su anonimni te u svakom trenutku možete kontrolirati i konfigurirati postavke kolačića u vašem pregledniku.

[Razumijem](#) [Saznaj više](#)